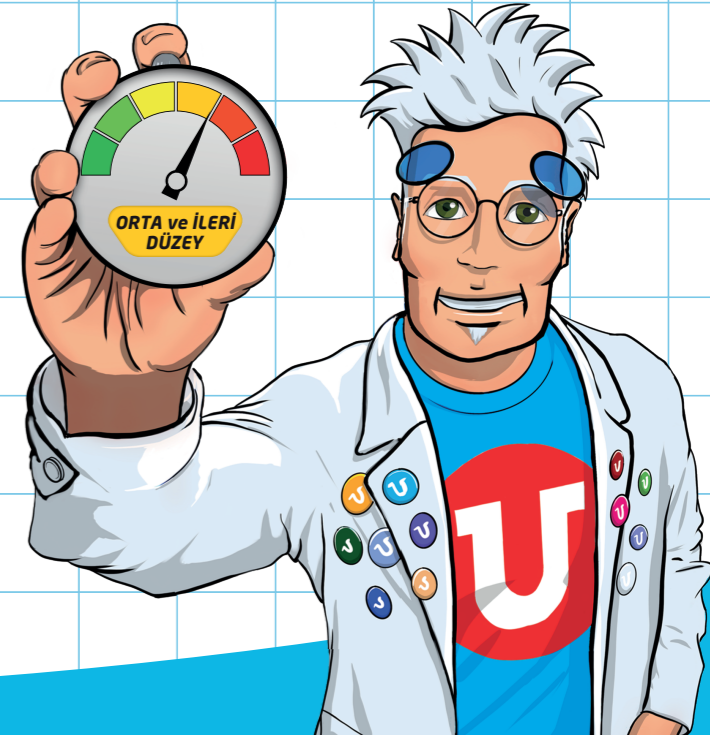

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Fizik Soru Bankası

Düzgün Doğrusal Hareket (Grafik Yorumları)

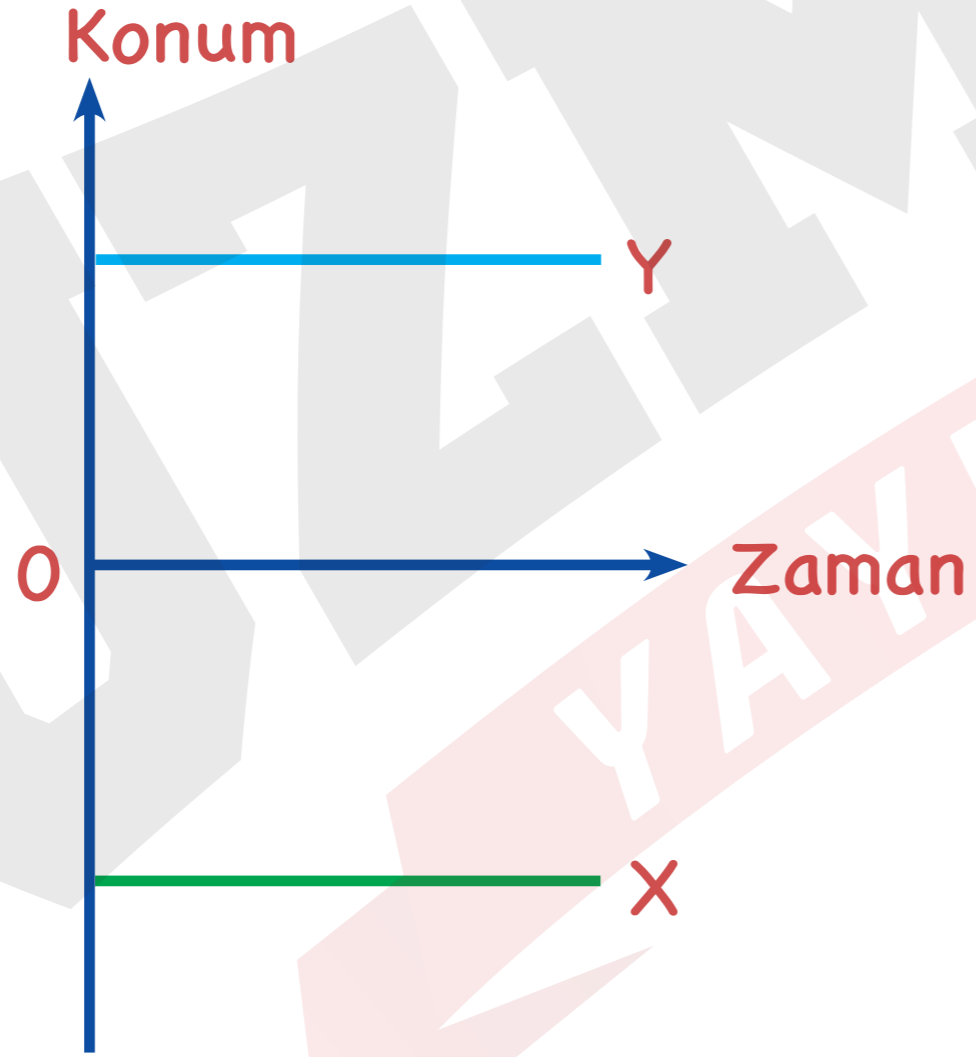
DÜZGÜN DOĞRUSAL HAREKET (GRAFİK YORUMLAMA)

KONUM-ZAMAN GRAFİKLERİ

HIZ-ZAMAN GRAFİKLERİ

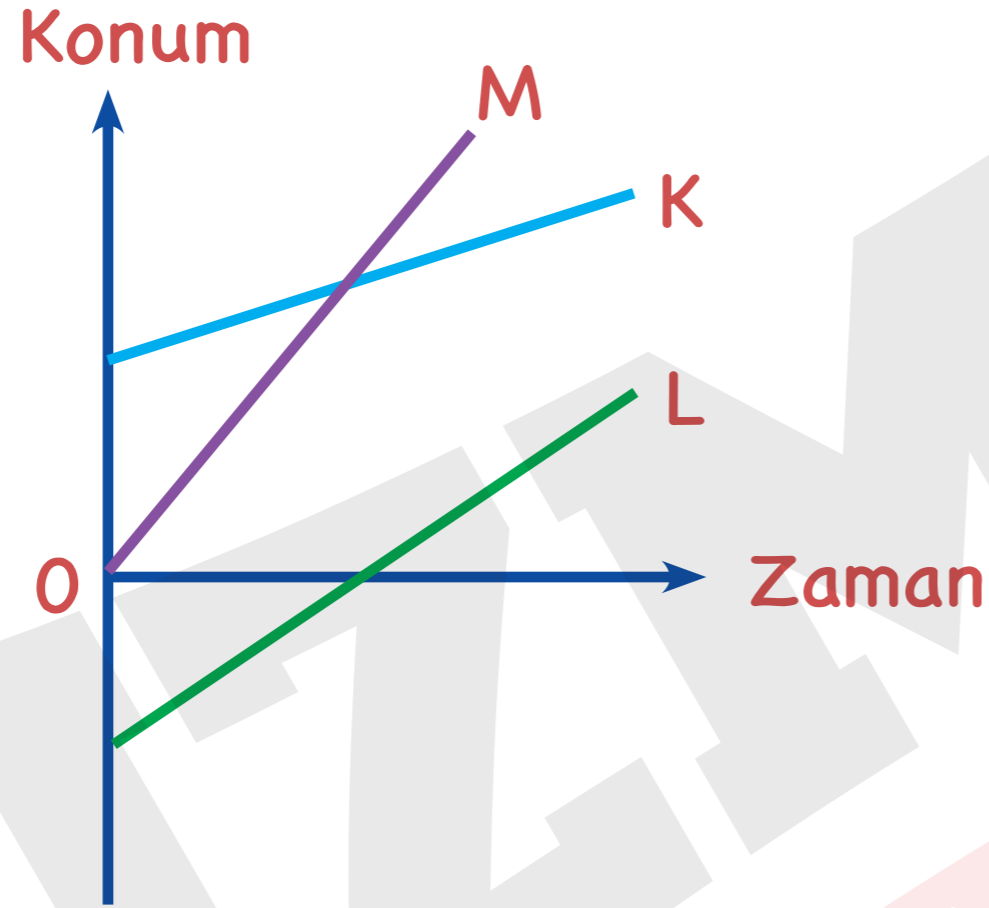
Konum - Zaman Grafikleri:

- Bir cismin konum - zaman grafiğine bakılarak hareketi hakkında yorum yapılabilir.
- Konum - zaman grafiğinde grafik zaman eksenine paralel ise araç durmaktadır.

X ve Y araçları durmaktadır.

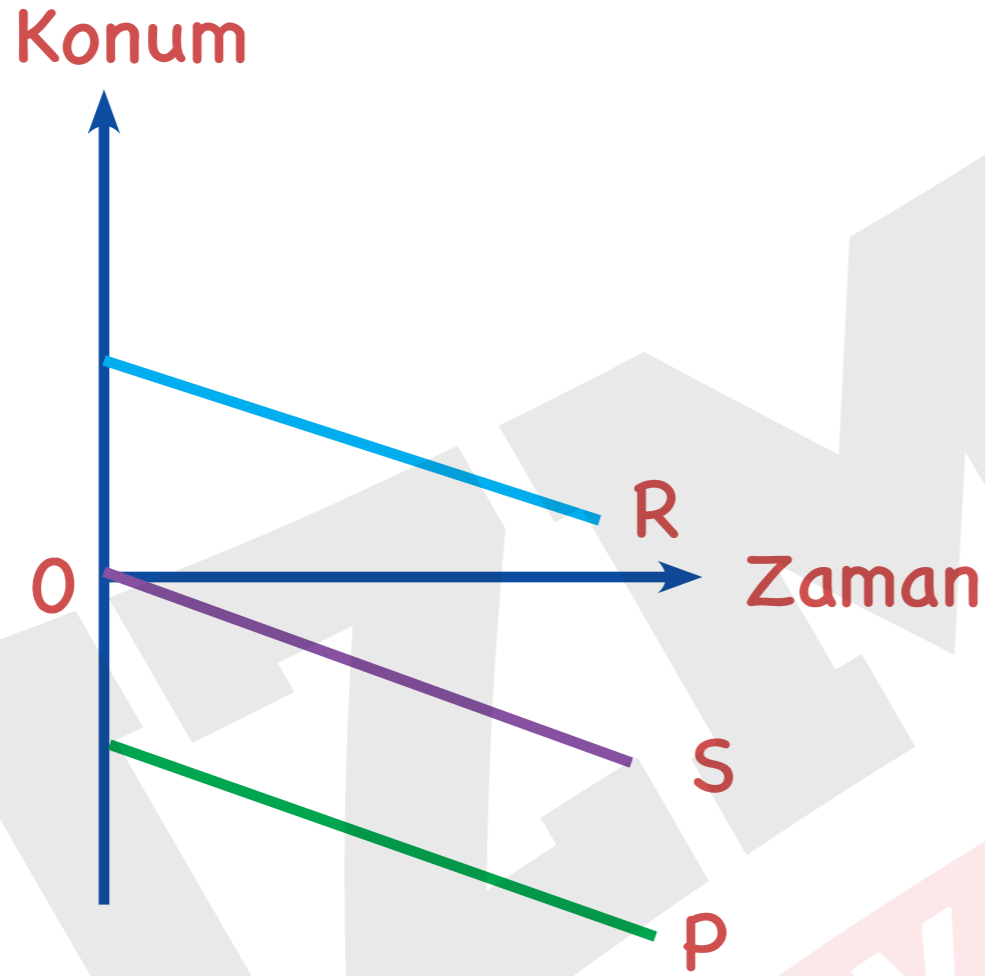
→ Konum - zaman grafiğinde grafik yukarı yönlü ise araç pozitif yönde hareket etmektedir.

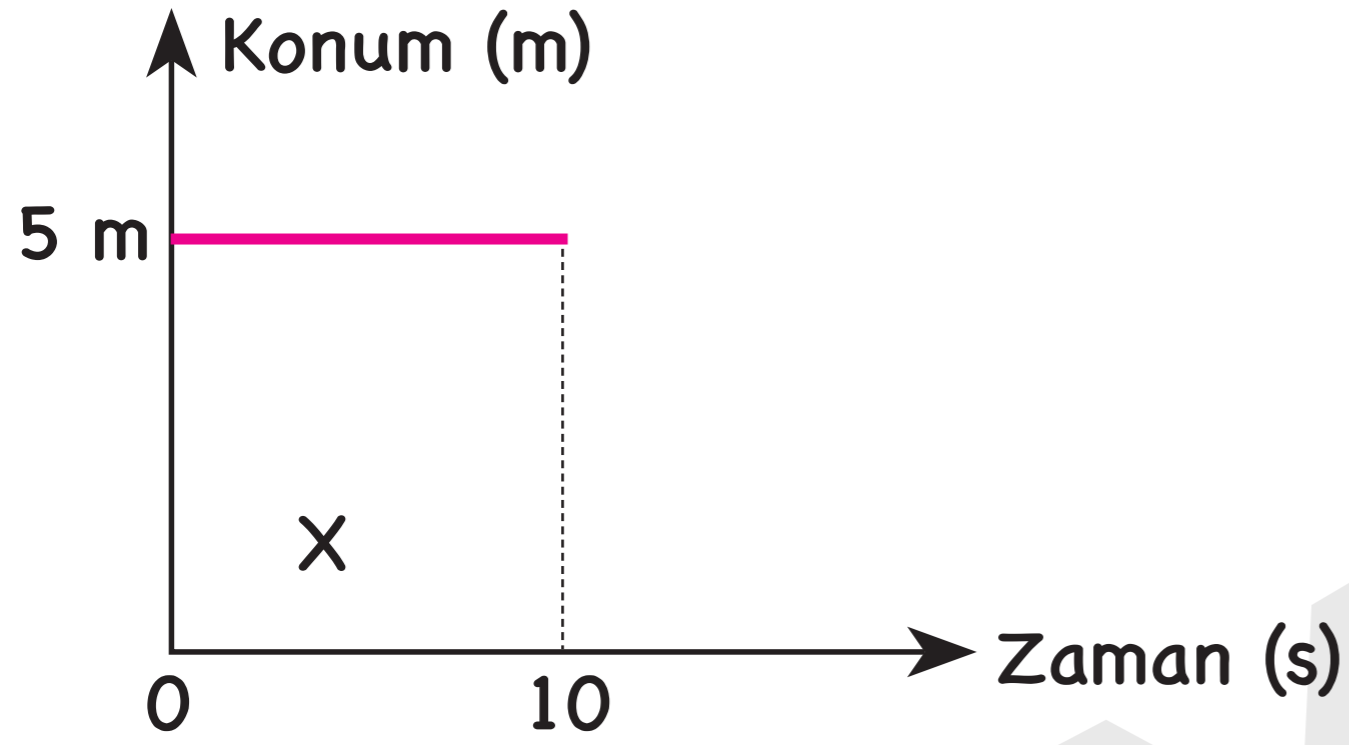
→ K, L ve M araçları pozitif yönde hareket etmektedir.

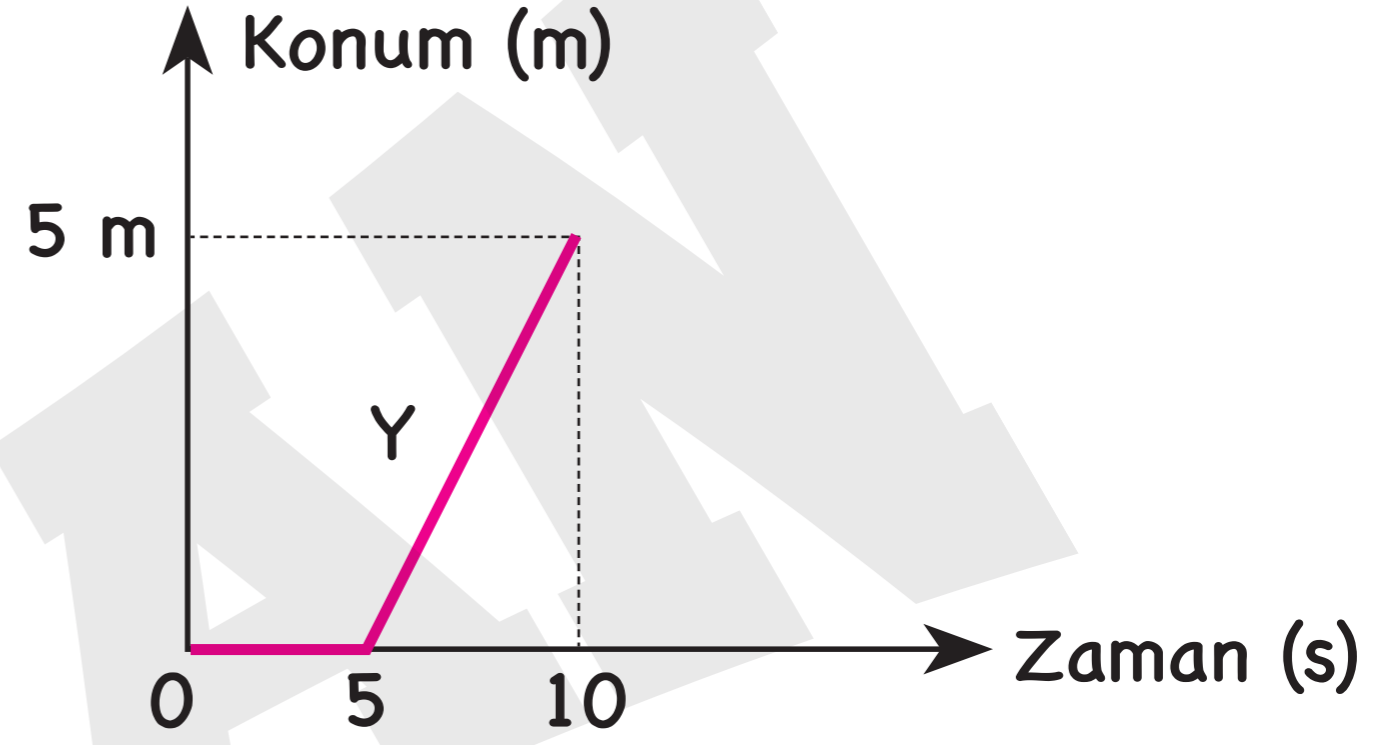
→ Konum - zaman grafiğindeki grafik aşağı yönde ise cisim negatif yönde hareket etmektedir.

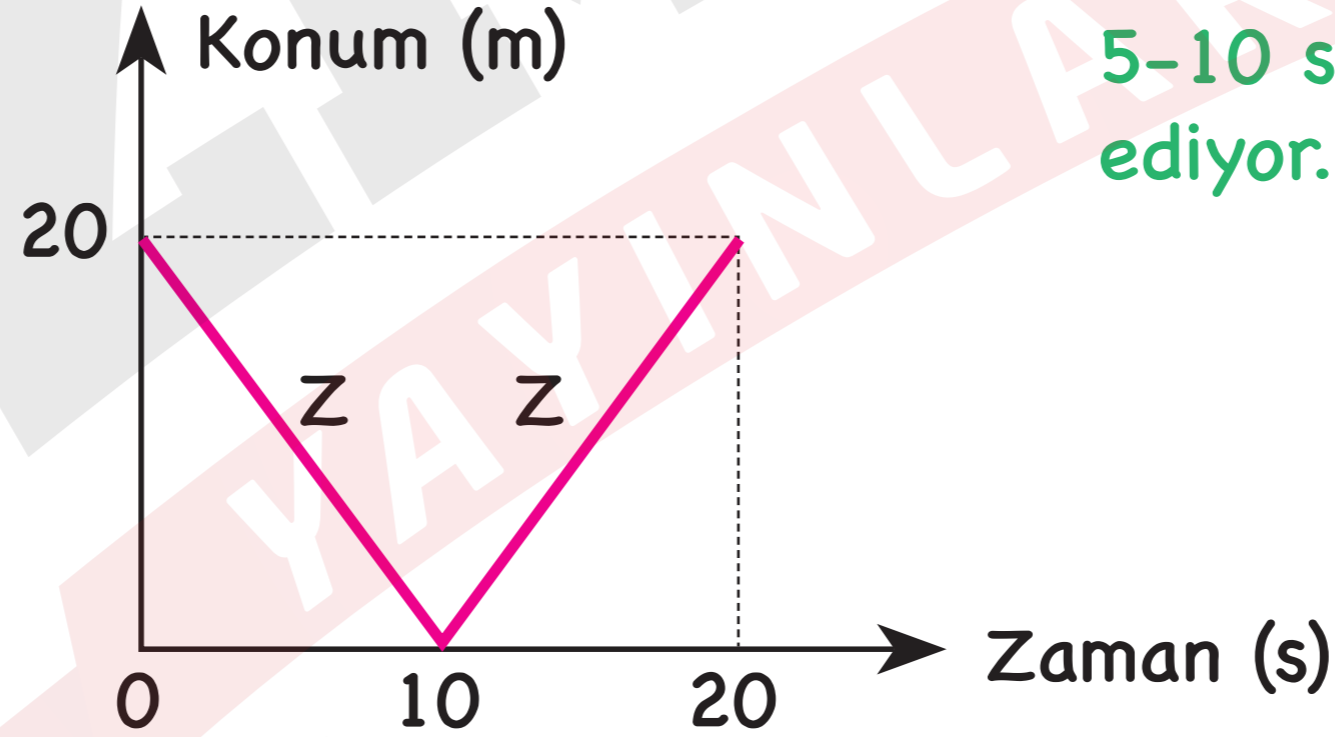
→ Konum - zaman grafiğindeki grafik aşağı yönde ise cisim negatif yönde hareket etmektedir.

X, 0-10 s zaman aralığında duruyor.

Y, 0-5 s zaman aralığında duruyor.
5-10 s aralığında hareket ediyor.

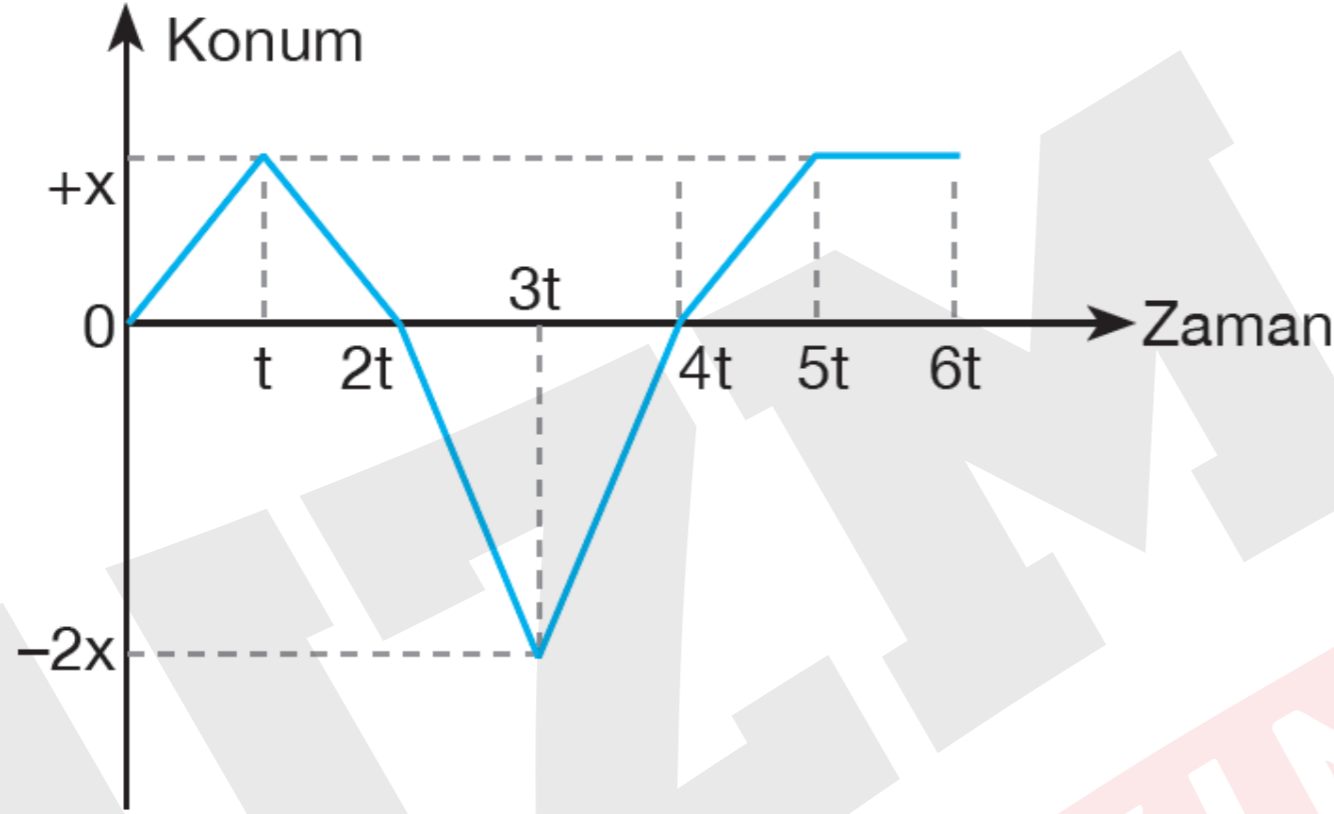
Z'nin başlangıç konumu 20 m

10. saniyede 0 konumunda 20. saniyede +20 konumunda

Örnek:

Doğrusal bir yolda hareket eden aracın konum-zaman grafiği şekildeki gösterilmiştir.

Buna göre, aracın yön değiştirdiği anlar aşağıdakilerden hangisidir?

A) t ve $3t$

B) $2t$ ve $4t$

C) $2t$ ve $3t$

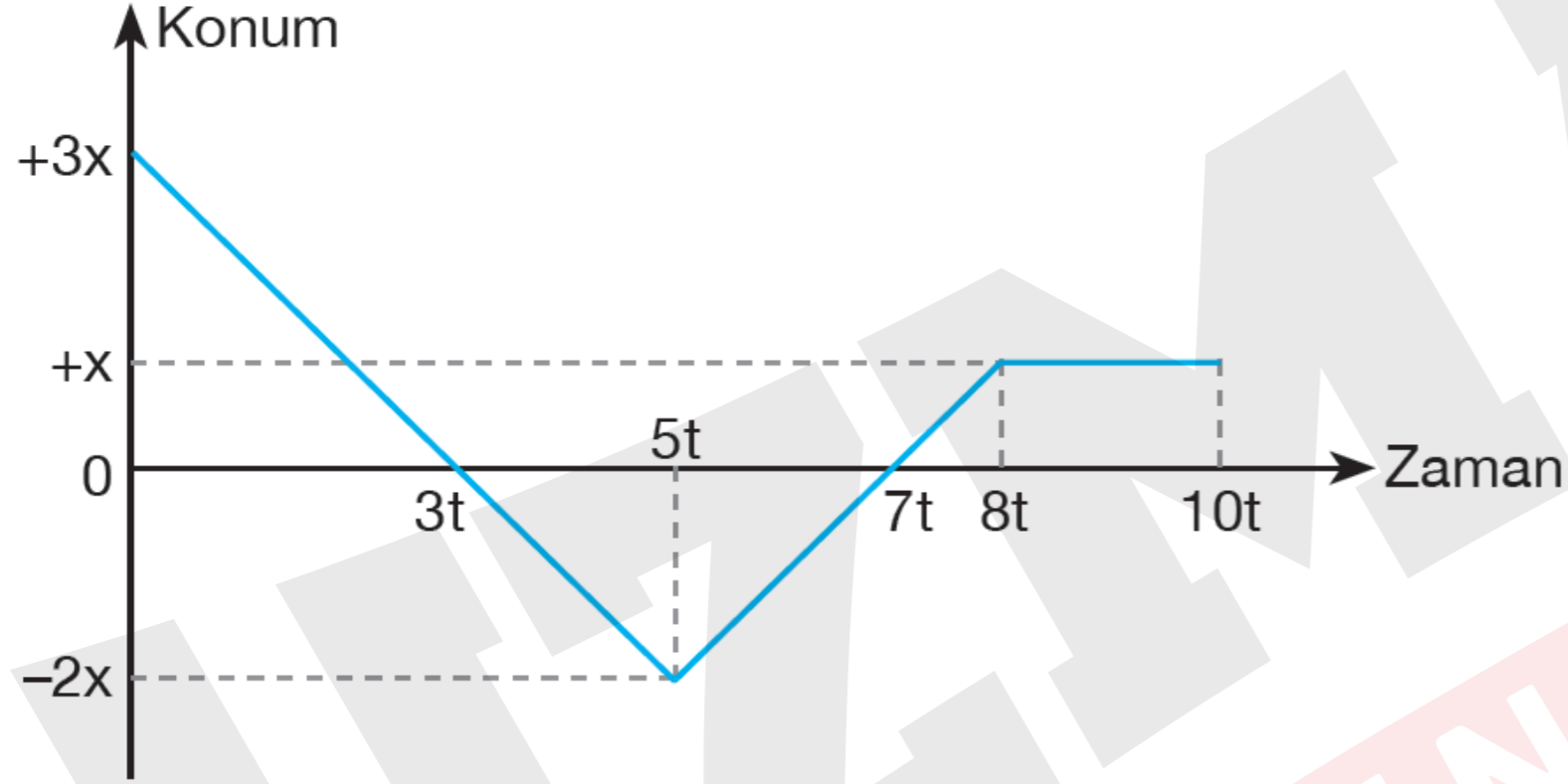
D) $2t$, $3t$ ve $4t$

E) $4t$, $5t$ ve $6t$

Örnek:

Doğrusal bir yol boyunca hareket eden aracın konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Aracın (0 - 10t) zaman aralığında yer değiştirmesinin büyük-

lüğü x_1 , aldığı yol ise x_2 olduğuna göre, $\frac{x_1}{x_2}$ oranı kaçtır?

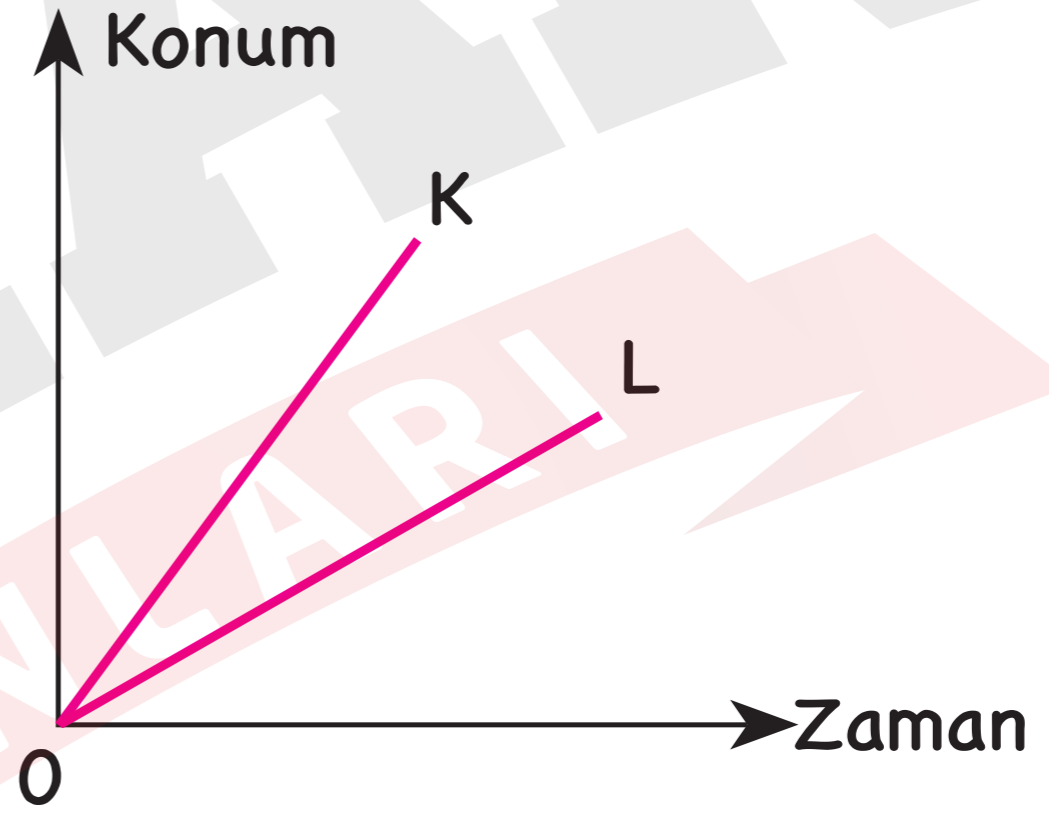
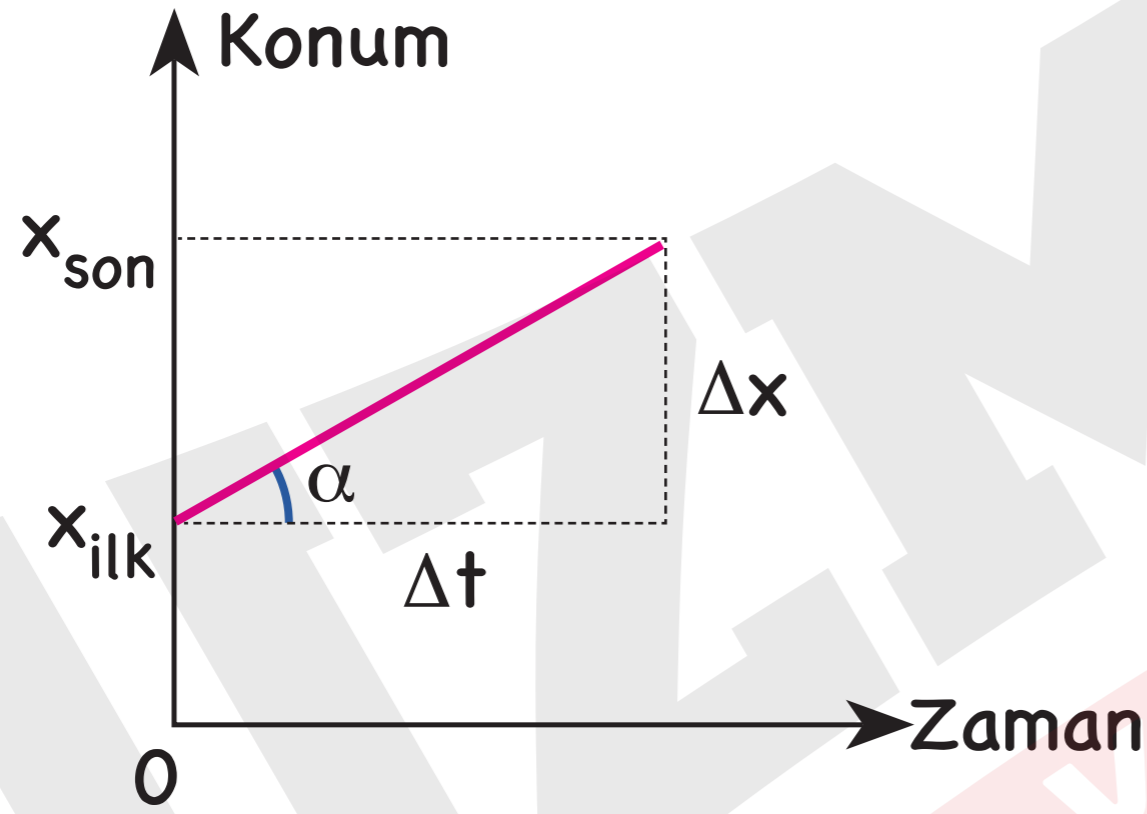
- A) $\frac{1}{8}$ B) $\frac{1}{6}$ C) $\frac{1}{5}$ D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{1}{3}$

Konum - Zaman Grafikleri:

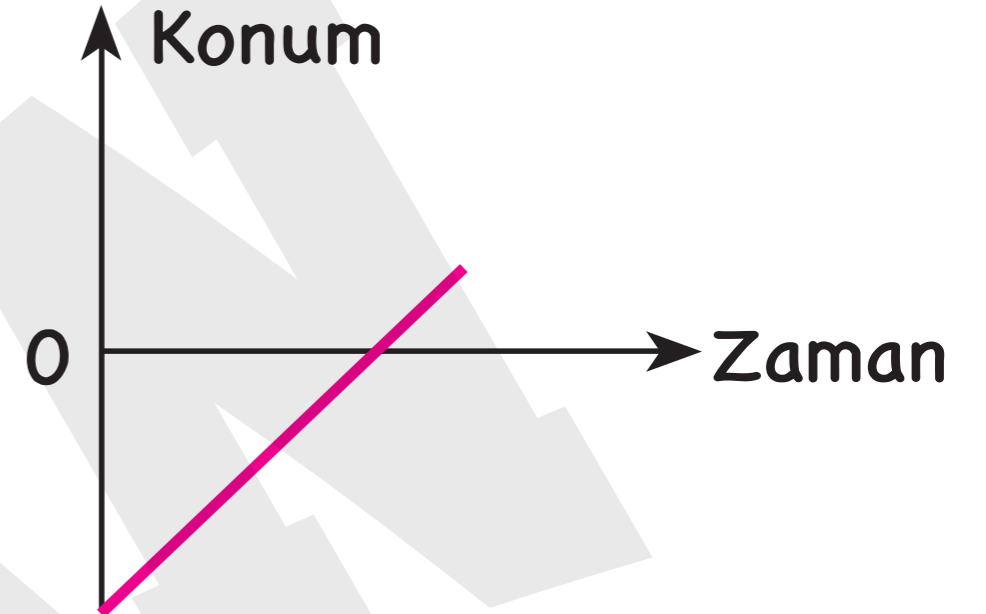
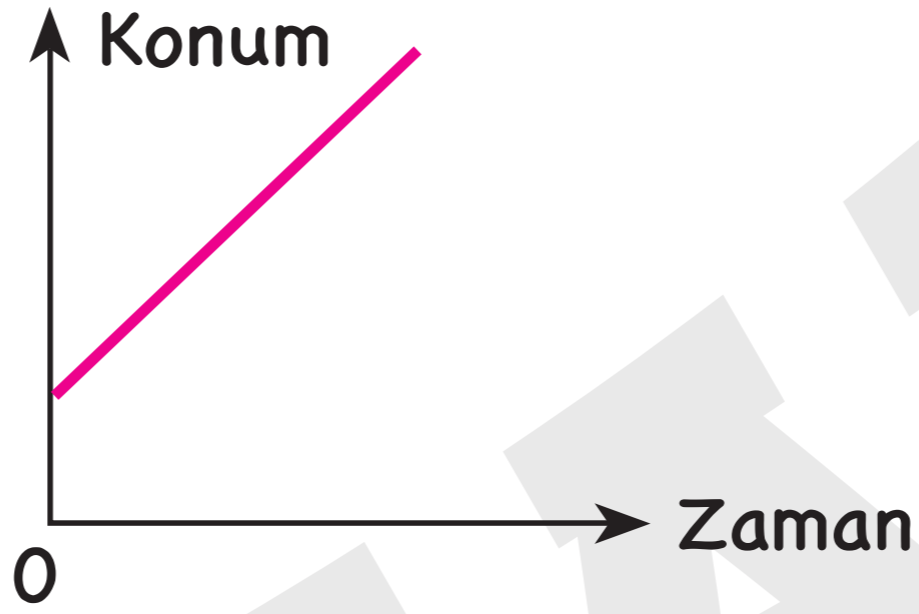
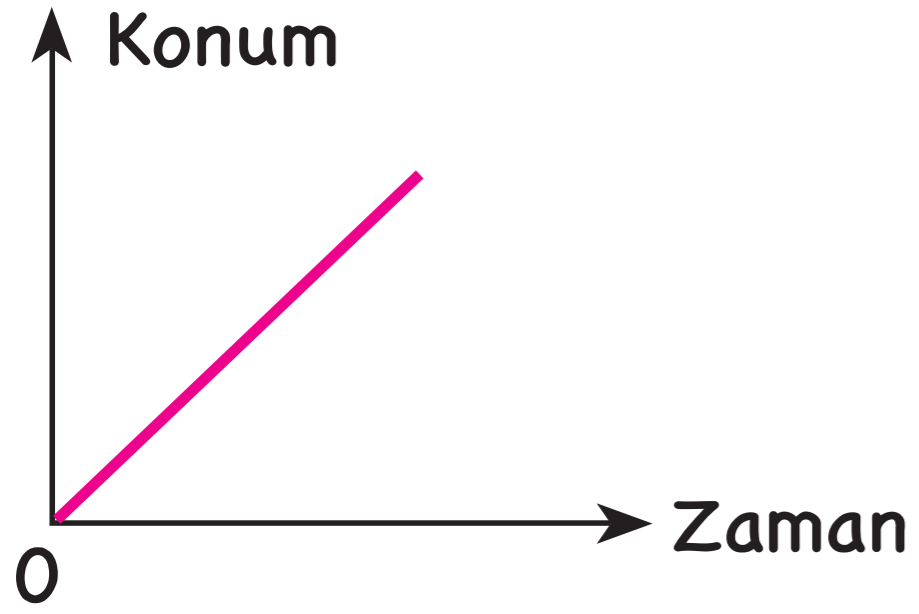
→ Konum - Zaman grafiklerinin eğimi (dikliği) hıza eşittir.

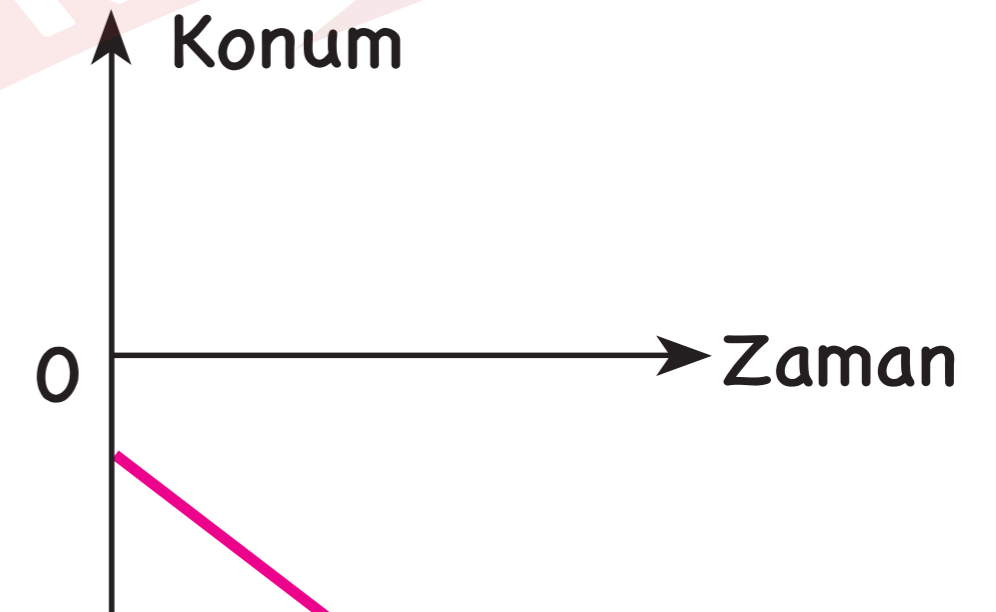
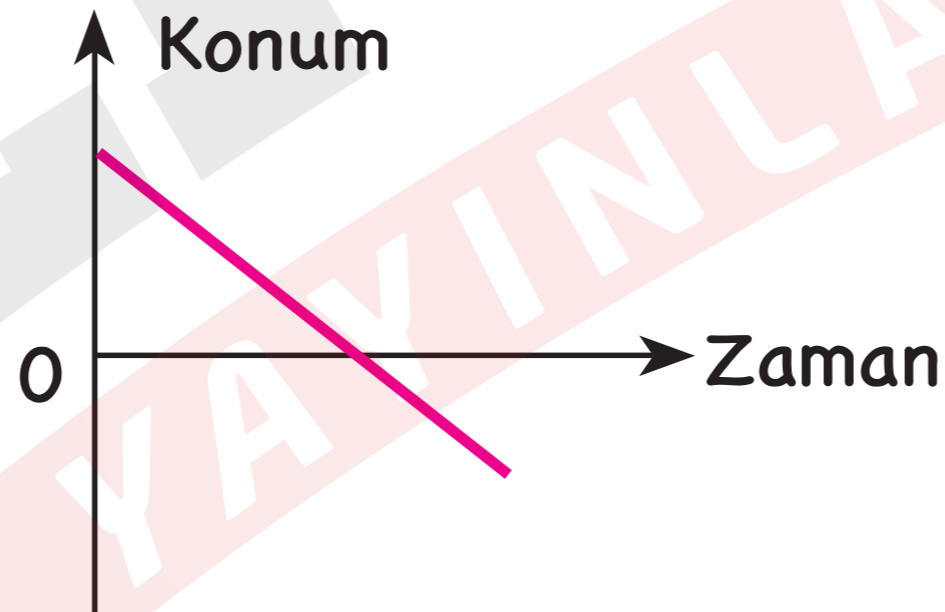
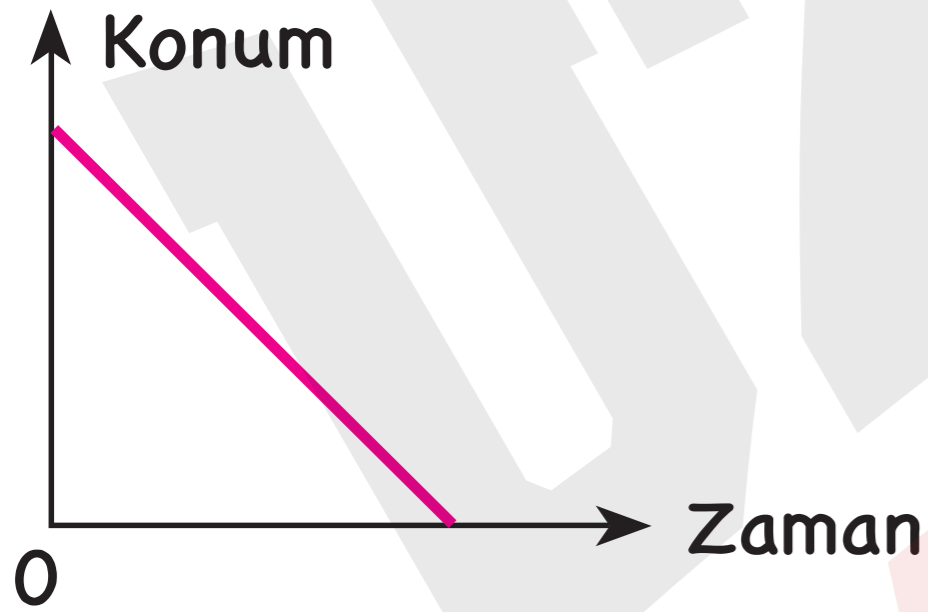
$$v_K > v_L$$

$$\text{Eğim} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = v$$

Diklik sabit
Hız sabit
Hız +

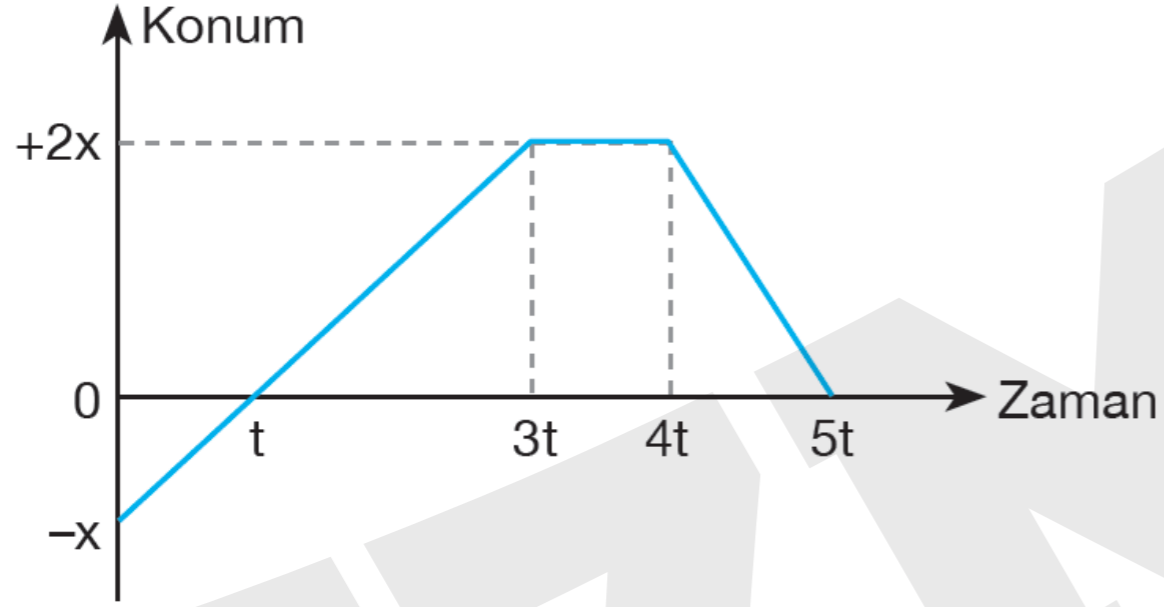

Diklik sabit
Hız sabit
Hız -

Örnek:

Doğrusal bir yol boyunca hareket eden aracın konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre aracın hareketiyle ilgili,

- I. $(0 - 3t)$ zaman aralığında yön değiştirmemiştir.
- II. $(3t - 4t)$ zaman aralığında sabit hızla hareket etmektedir.
- III. $(4t - 5t)$ aralığında yavaşlamaktadır.

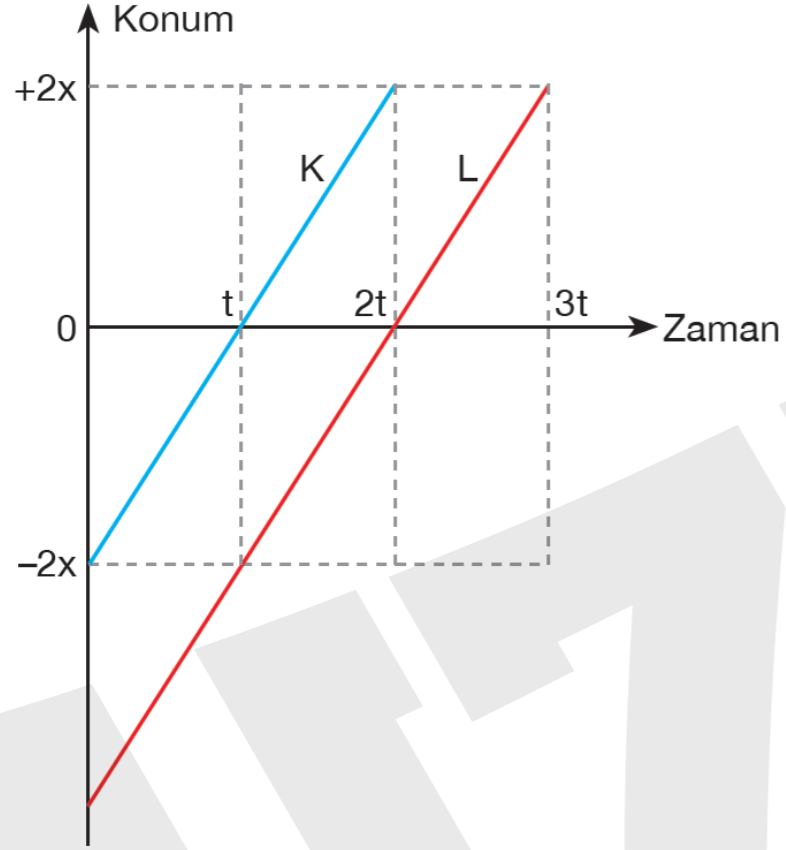
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

Birbirine paralel yollarda hareket eden K ve L araçlarının konum-zaman grafikleri şekildeki gibidir.

Buna göre K ve L araçlarıyla ilgili,

- I. $t = 0$ anında yan yanadır.
- II. $2t$ anında yan yanadır.
- III. Hızları eşittir.

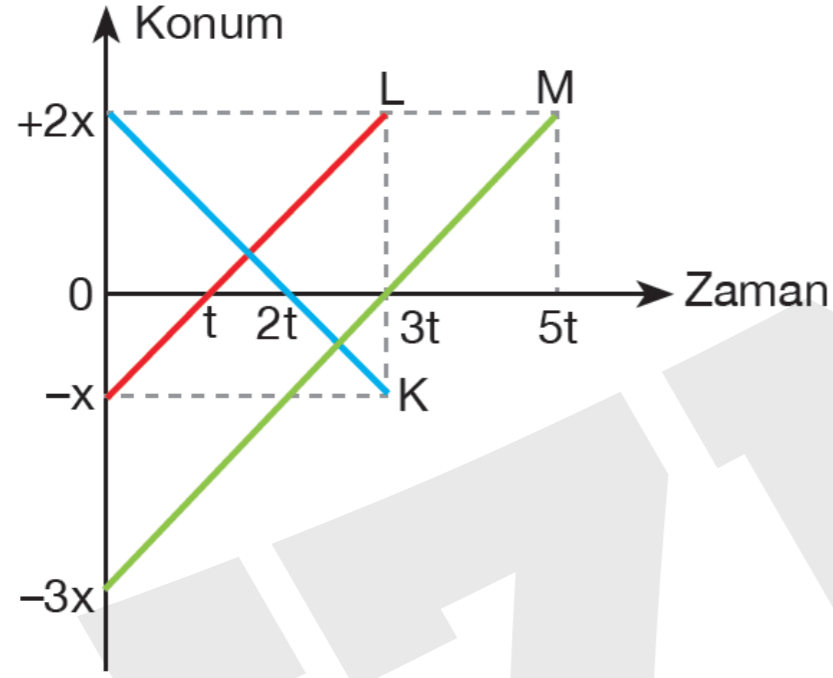
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız III   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

Birbirine paralel yollarda hareket eden K, L ve M araçlarının konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre;

- I. K ve L araçlarının hızları eşittir.
- II. L ve M araçlarının hızları eşittir.
- III. K, L ve M araçlarının süratleri eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

Tuğçe, defterinde düzgün doğrusal hareket yapan bir aracın konum-zaman grafiğini inceliyor.

Tuğçe, konum-zaman grafiğine bakarak aracın,

- I. hızının büyüklüğünü,
- II. yer değiştirme büyüklüğünü,
- III. aldığı yolu

niceliklerinden hangilerini bulabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

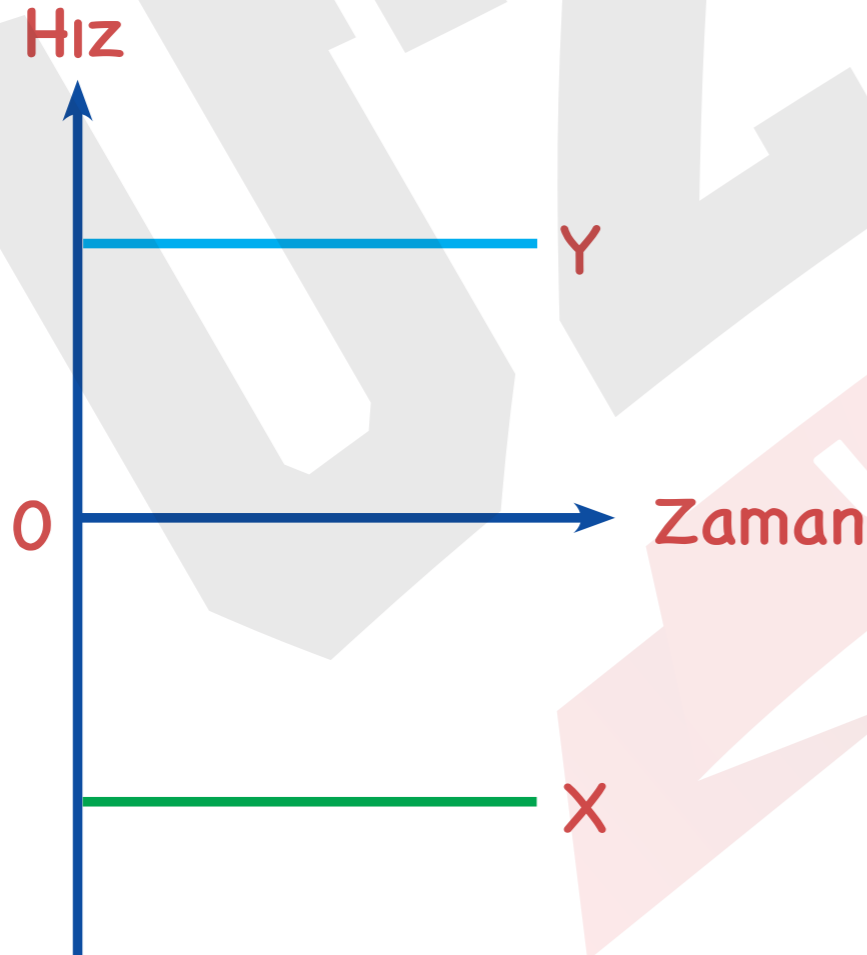
D) II ve III

E) I, II ve III

HIZ-ZAMAN GRAFİKLERİ

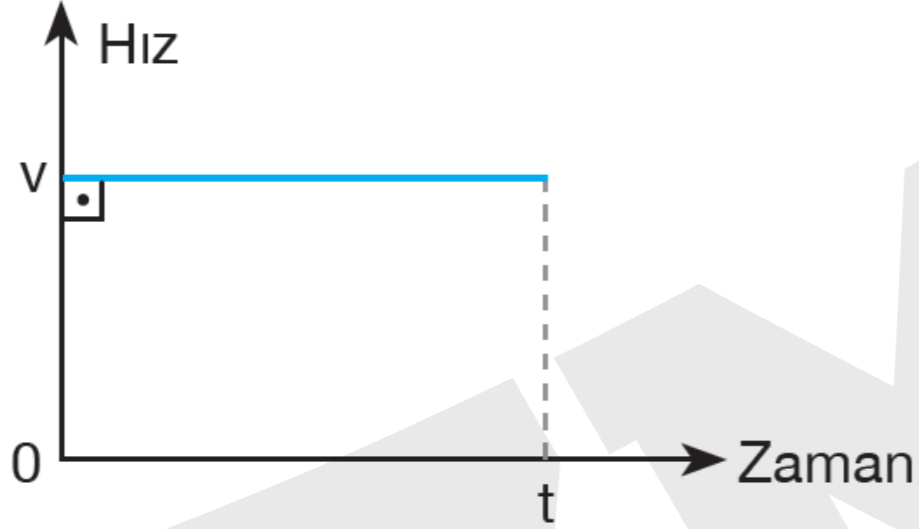
- Düzgün doğrusal hareket yapmakta olan cismin hızı sabittir.
- Cismin hızı pozitif ise cisim + yönde hareket eder.
- Cismin hızı negatif ise cisim - yönde hareket eder.
- Hız - zaman grafiğinde grafik ile zaman eksenini arasında kalan alan aracın yer değiştirmesini verir.
- K, L, M araçlarına ait hız zaman grafiği şekildeki gibidir.

- L ve M araçları düzgün doğrusal hareket yaparken, K aracı durmaktadır
- Ayrıca M aracı + yönde sabit hızla, L aracı - yönde sabit hızla hareket ediyor da denebilir.

Örnek:

Doğrusal bir yol üzerinde hareket etmekte olan aracın hız-zaman grafiği şekildeki gibidir.

v ve t bilindiğine göre aracın,

- I. yer değiştirmesinin büyüklüğü,
- II. aldığı yol,
- III. t anındaki konumu

niceliklerinden hangileri bulunabilir?

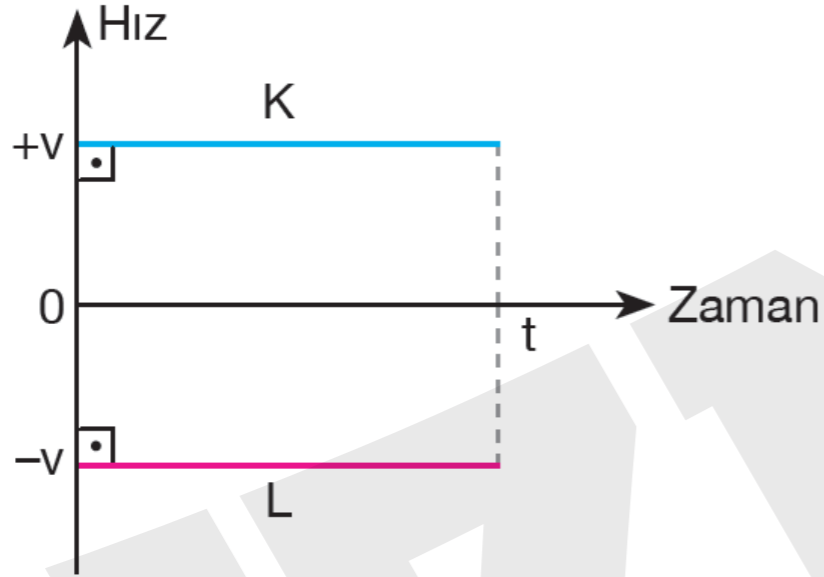
- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

Birbirine paralel yollarda hareket etmekte olan K ve L araçlarının hız-zaman grafikleri şekildeki gibidir.

Buna göre K ve L araçlarının (0-t) zaman aralığında,

- I. yer değiştirmeleri,
- II. aldıkları yollar,
- III. hız büyüklükleri

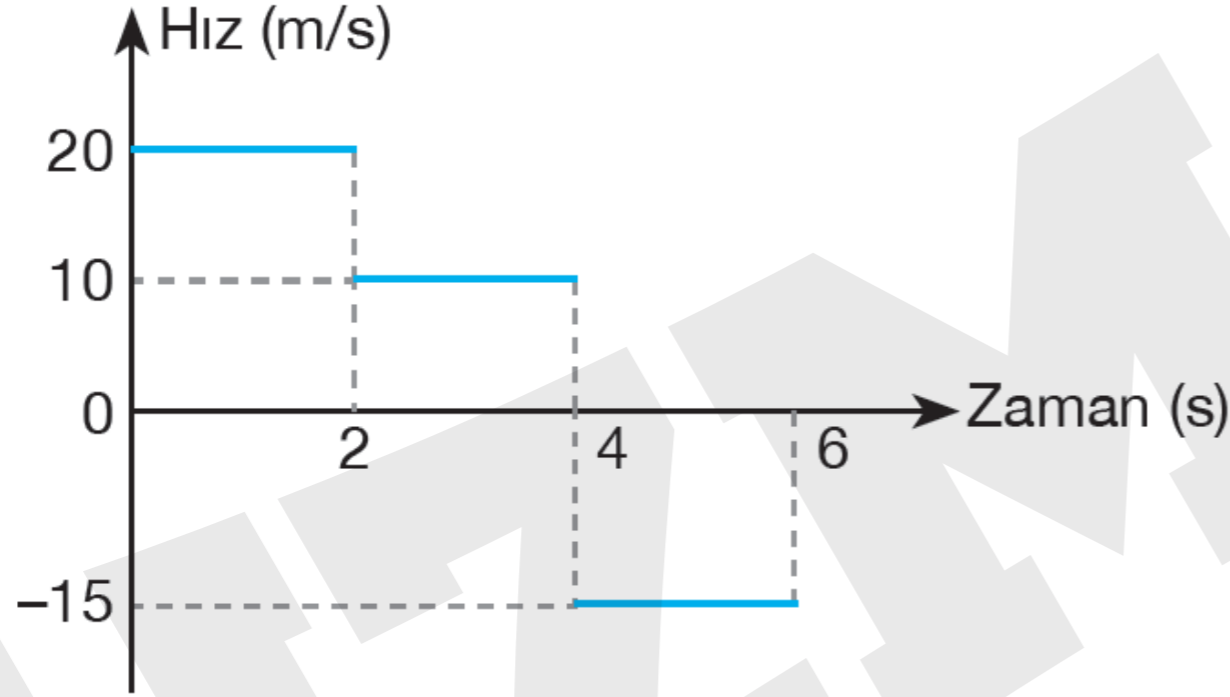
niceliklerinden hangileri eşittir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

Doğrusal bir yol üzerinde hareket eden aracın hız-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre aracın (0-6)s aralığında yer değiştirmesinin büyüklüğü x_1 , aldığı yol ise x_2 olduğuna göre, $\frac{x_1}{x_2}$ oranı kaçtır?

- A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{4}$ C) $\frac{1}{3}$ D) $\frac{1}{2}$ E) 1

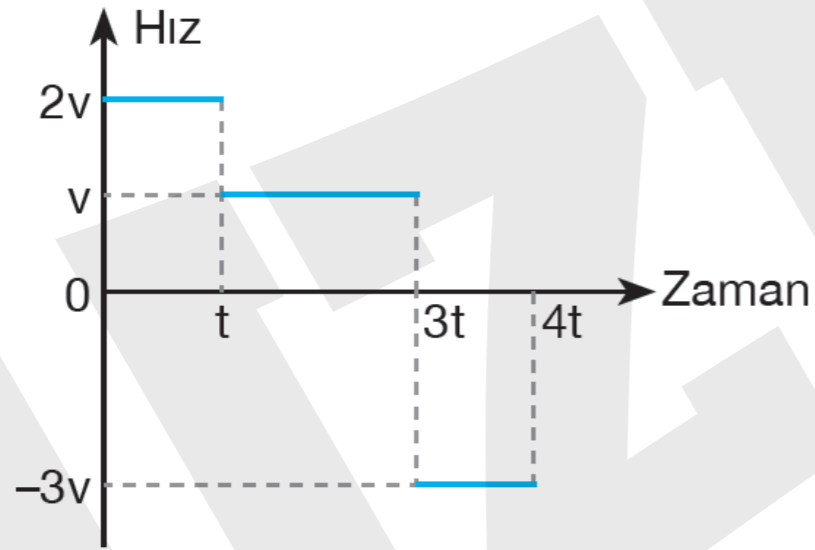

Örnek:

Doğrusal bir yol üzerinde $t = 0$ anında Şekil I'deki gibi K noktasında durmakta olan aracın hız-zaman grafiği Şekil II'deki gibidir.

Şekil I

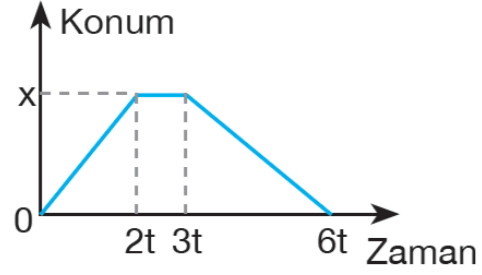
Şekil II

Araç $3t$ anında P noktasında olduğuna göre, $4t$ anında nerededir? (Noktalar arası mesafeler eşit uzunluktadır.)

- A) K - L arası   B) L noktası   C) L - M arası
D) M noktası   E) M - N arası

Örnek:

Doğrusal bir yol boyunca hareket eden aracın konum-zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre, aracın hız-zaman grafiği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

